

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาคติธรรมโบราณ สอนเขาให้จับปลาที่เขาจะเลี้ยงชีวิตเขาได้ใช่ไหม เราให้ปลาเขากิน เขากินปลาหมดแล้วก็หมดกันใช่ไหม นึกคติโบราณของจีนเขาจะ เขาบอกว่า “สอนให้จับปลา ดีกว่าให้ปลาเขากิน” สอนเขาจับปลาเขาจะเลี้ยงตัวเองได้ ถ้าเราให้ปลาเขากินนี้ ให้กินแล้ว หมดแล้วก็หมดกัน ถ้าเราสอนเขาให้ วิชาการหรือหลักการดำรงชีวิต ไอ้สิ่งนี้มันจะทำให้เขา ดำรงชีวิตได้

เหมือนกันนะ “สังฆะ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้ ธรรมและวินัยเป็น ศาสดา ธรรมและวินัย นี้สังฆะ ถ้าฝากบุคคลไว้นี้ บุคคลชีวิตเขาแค่ ๑๐๐ ปีไป แต่สังฆะนะ เวลาทำ สังฆกรรมขึ้นมา พระ ๔ องค์ขึ้นไปเป็นสังฆกรรม สวดอุทิศขึ้นมาเป็น สุณาตุ เม ภนุเต สงโฆ สงฆ์เกิดขึ้นแล้ว พอสงฆ์เกิดขึ้นแล้วจะทำสิ่งใดก็ได้ให้เป็นสังฆกรรมไป สังฆกรรมทำให้เราสืบ ต่อมาจนปัจจุบันนี้นะ

กึ่งกาลพุทธศาสนา ๒,๕๐๐ ปี ถึง ๕,๐๐๐ ปีนะ ในพระไตรปิฎกพยากรณ์ไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้หมดแล้วว่าต่อไปพระศรีอริยเมตไตรจะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ต่อไป แล้วยังมีอีก ๑๐ องค์จะมาต่อไป เห็นไหม สิ่งต่อไปนี้ ญาณหยั่ง ทราบ เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ว่าเป็นสังฆกรรมนี้เป็นพิธีกรรม เป็นธรรมและวินัย เป็นข้อวัตร ปฏิบัติเครื่องดำเนินจะให้อัตนนั้นเข้าไปถึงที่สุดได้ไง เพราะจิตการเกิดและการตายนี้มันไม่มีที่ สิ้นสุด

ชีวิตของคน ความรู้สึกอันนี้มันย่อยสลายไม่ได้ ความรู้สึกอันนี้ทำลายไม่ได้ แต่ความรู้สึก มันมีสุขมีทุกข์นี้ทำลายสุขและทุกข์ในหัวใจนี้ได้ ความสุขความทุกข์คือกิเลสตัดหาความทะยาน

อยาก แล้วเวลาความสุขทำไมต้องทำลายมันล่ะ? ความสุขอันนี้มันเป็นความสุขเพราะมันเป็น ความทุกข์ดับไปแล้วมันมีความสุขความพอใจ เพราะเราหลงระเรีงในโลกไง

ถ้าเราหลงระเรีงในโลก เราว่าสิ่งที่มีความสุข อันนี้เป็นความสุขของเรา เราเข้าใจของเราว่า เป็นความสุข แต่สิ่งนี้เป็นเหยื่อของโลก มันล่อให้เราติด เวลาพระเจ้าเข้ามาสมาบัติกันจะมี ความสุขมากเพราะมันปล่อยว่างหมด วางหมด แต่สิ่งนี้ก็ใช่อนิจจังใจ นี่ถึงว่าเป็นความสุขและ ความทุกข์

แต่วิมุตติสุข วิมุตติสุขอันนั้นเป็นสุขอันอย่างยิ่ง ก็คือสุขที่มันไม่เจือด้วยขันธ ก็ว่าเป็นสุข เวทนา พอใจก็เป็นสุข ไม่พอใจก็เป็นทุกข์ สิ่งนี้เป็นปฏิบัติ ถ้าเป็นความสุข เป็นเครื่องดำเนิน ปฏิบัติ เวลาพระประพฤติปฏิบัติไป เริ่มทำความสงบของใจเข้ามา มันมีความสุข มีความสุข มาก ทำให้ติดสุขได้

ทำไมพระเราติดล่ะ ติดในสมาธิ ติดในความเห็น ติดในความว่าง

ความว่างอันนี้มันเป็นอนิจจังทั้งหมด มันเป็นอนิจจังไปถึงที่สุด ถึงที่สุดแล้วพอไปถึงตัว มันเองนะ เพราะอะไร เพราะเวลาอวกาศมันว่าง สิ่งต่างๆ ที่เป็นความว่างนี้เขาไม่มีความรู้สึกของ เขา แต่เวลารู้ว่าความว่างๆ นี้เรามีผู้รู้ความว่าง ความว่างคือว่าผู้รู้เราไปรับรู้สิ่งนั้น จนที่สุดแล้วเรา ทำลายสิ่งที่ว่า เป็นสุขเข้ามาเรื่อย มันปล่อยวาง มันสุขขนาดไหนเราก็พิจารณาของมันไป เพราะมัน อนิจจัง เราติดไม่ได้ ติดแล้วเราจะก้าวเดินไปไม่ได้

แล้วพอมันเห็นสมุจเฉทปหาน มันจะปล่อยวางเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา จนถึงที่สุด ใจ ผู้รู้ที่ว่าว่างๆ นั้นนะมันไปทำลายตัวมันเอง มันไม่มีใครว่าว่าง มันไม่เหมือนอวกาศ อวกาศว่าง เขา ไม่มีชีวิตของเขานะ แต่วิมุตติสุขนี้มันเป็นสิ่งที่ว่าจิตดวงนี้มันมีความรู้สึกของมันอยู่ มันเป็นวิมุตติ สุขที่ว่าไม่ยับเคลื่อนไปไหนเลย

“สังฆกรรม” สิ่งที่สังฆกรรม สอนให้เขาจับปลา ถ้าสอนให้เขาจับปลานี้เขาจะทำสิ่งนี้ของ เขาได้ขึ้นมา แล้วพอจับปลาไปแล้ว สิ่งนี้พอทำลายกิเลสอวิชชาไปทั้งหมดแล้ว มันดำรงชีวิตของ มันอยู่ได้ตลอดไป

เวลาหลวงปู่มั่น ในประวัติหลวงปู่มั่น เวลาท่านสงฆ์ในธรรมวินัย เพราะสมัยนั้นไม่มีใคร สามารถจะสอนได้ มันมีแต่หลักวิชาการ มีแต่หลักในพระไตรปิฎก หลวงปู่มั่นเข้าความสงบของ

ใจ นี่วิมุตติสุข จิตที่พ้นจากวิมุตติไปแล้ว พ้นจากสุขและทุกข์ไปแล้ว เขาอยู่ของเขาโดยธรรมชาติของเขา เราจะไปสัมผัสอย่างนั้นไม่ได้ เขาก็จะมาสัมผัสสัมพันธ์กับเราไม่ได้

แต่เวลาหลวงปู่มั่นสงสัยในธรรม ทำความสงบของใจเข้ามาให้เข้าไปถึงสงบอันนั้น สงบอันนั้นระหว่างกึ่งกลางใจ มโนสัญเจตนาหาร สิ่งเจตนาของใจดวงนั้นออกมา “มโน” สิ่งที่มีโนสร้างภาพขึ้น สร้างความรู้ความว่างนั้นขึ้น นี่วิมุตติ วิมุตติออกตรงนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาสอนหลวงปู่มั่น พระอรหันต์มาสอนหลวงปู่มั่น วิธีการห่มผ้า วิธีการต่างๆ เห็นไหม นี่สังฆกรรม สิ่งสังฆกรรม สุณาคู เม ภนุเต สงฺโฆ สงฆ์เกิดขึ้น สังฆกรรมเกิดขึ้น ธรรมวินัยเกิดขึ้น ปรินิพพานเกิดขึ้น

เวลาปรินิพพาน เวลาสงบพรหมทัณฑ์ลงต่างๆ วินัยกรรมอันนี้จะเกิดขึ้นมา นี่สังฆกรรมปฏิบัติเครื่องดำเนิน สิ่งนี้ดำเนินขึ้นมาจนให้จิตอันนี้มันพ้นออกไป พ้นออกไปจากกิเลส สิ่งนี้กลับมีอยู่

สิ่งที่ไม่ได้อยู่ สิ่งที่เป็นตัวตน สิ่งที่เป็นบุคคล เห็นไหม ในมหายาน สังฆราชต่างๆ เขาจะส่งจิวกัน ส่งมาเป็นองค์ๆ ไป ถึงองค์ที่ ๖ ท่านเห็นแล้วสลดสังเวชนะ เพราะอะไร เพราะเว่ยหล่างกว่าจะได้สิ่งนี้มา เขาจะตามฆ่า เขาจะจับดาบร้อน เขาจะตามทำลาย เพราะสิ่งนี้มันกลับให้เป็นโทษ ท่านถึงเป็นองค์สุดท้าย ต่อไปนี้ให้ถึงธรรมแล้วให้ปลด ใจว่าง ให้เป็นสังฆะโดยความเป็นจริง ไม่ต้องมีรูปแบบ ไม่ต้องมีสิ่งใดๆ มันจะได้ไม่มีสิ่งที่คนเข้าไปยึดมั่นเป็นสิ่งที่ว่าเป็นรูปธรรมที่เอามาทำลายกัน เห็นไหม พ้นจากตรงนั้นไป

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามาแล้วมันสมุจเฉทปหานเข้ามา มันกลับเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ จิตที่มีอยู่ กับจิตของเรานี้มีอยู่ เราก็มีความรู้สึกอยู่ ความรู้สึกนี้ทำลายไม่ได้ แต่ความรู้สึกนี้อาศัยบุญกุศลและบาปอกุศลที่มันคละเคล้ากันไป “ที่ใดมีนาม ที่นั่นมีรูป ที่ใดมีรูป มีความรู้สึก” นาม รูป ความรู้สึกอันนี้มันจะเคลื่อนไปกับอวิชชาโดยความเป็นไปของมัน มันจะเคลื่อนไปตามสภาวะแบบนั้น

ถ้าอย่างนี้ นี่สอนเขาให้จับปลา ถ้าเขาจับปลาของเขาได้ จับปลาสิ่งนี้ได้แล้วทำลายสิ่งนี้ได้ สิ่งนี้มีอยู่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ขึ้นมามีความสุขอันนี้ นี่จิตมันพ้นออกไปแล้วไม่ต้องห่วงนะ

เวลาเราคิดถึงเรื่องของสังคัมไป ถ้าคนถือศีล ๕ หมด แล้วสังคัมจะอยู่กันอย่างไร จะไม่มีอาหารให้เรากิน จะไม่มีต่างๆ มันเป็นไปได้หรือไม่หรือ เพราะคนเรานี้มีกิเลสมีตัณหา ทำให้ลูกเราเกิดขึ้นมา เต็มๆ นี้ เราจะให้มันจับปลาได้ไหม? เป็นไปไม่ได้หรือ เราต้องให้ปลา มันกิน แล้วพอมันโตขึ้นมา มันจะจับปลาเป็นไม่เป็น มันก็เป็นเรื่องหน้าที่ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน สังคัมถ้าจิตใจเขาต้องการสภาวะแบบนั้น เขาจะอยู่ของเขาอย่างนั้นแหละ เราไม่ต้องเป็นห่วงหรือกว่าคนจะไม่มีคนทำความผิดพลาด ใจเรื่องของกิเลสตัณหา มันมีอยู่แน่นอนอยู่แล้ว สังคัมจะเป็นไปอย่างนี้

เหมือนกัน เมื่อก่อนนี้คนไทย ๑๖ ล้านคน เดียวนี้ ๖๐ ล้านคน แล้วจะเป็น ร้อนล้านคน จะเป็นพันล้านคนนี่มันจะมากจากไหน จิตนี้มหาศาลมาก จิตนี้เป็นของลึกลับมาก ความรู้สึกจะเป็นของลึกลับมาก

ดูในร่างกายของเราสิ เซลล์ต่างๆ มันก็มีชีวิตทั้งนั้นละ มันเกิดขึ้นมาชั่วอายุของมัน สัตว์ต่างๆ เกิดขึ้นมาชั่วอายุของมัน นี่จิตนี้มันไปเสวยทั้งหมดนะ เวลาเราอยู่บนทางโลก เราบอกว่าเราต้องมีอาหาร (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)